

# MEDIA GRAFICA

**GMf**

Utges av Grafiska Medieförbundet

Nr 1 2004

SVT-chef med tur  
Drupa närmar sig

## Har du rätt lön?

– Kolla marknadslönerna!



*Sabine Römer gillar  
komplexa frågor.*



*Ligger du rätt  
lönemässigt?*



*CS-sviten har landat!*



vill ni synas på ett bra sätt!  
annonsera i Media Grafica.  
ring 040 - 32 65 96 eller  
maila mari@exakta.nu



en partner...  
...flera media

**exakta**

Tel: 0451-850 10 + [www.exakta.nu](http://www.exakta.nu)

## HUR GÅR DET TILL?

Du som redan är medlem skickar namn, adress, telefonnummer dagtid, företag och ev. titel på den "presuntiva" till mig på fax, email, post eller telefon. Jag ser till att personen får information om GMf/Ledarna.

För varje "presuntiv" Du sänder till mig, får du ett lottnummer som berättigar dig att delta i tävlingen om de 10.000:- Vi lottar ut en resa för varje påbörjat 100-tal nya medlemmar som kommer till oss på detta sättet. Även den som blir medlem får ett lottnummer.

Den som deltar har möjlighet att vinna en resecheck som inklusive vinstskatt har ett värde av 10.000:-  
Tävlingen gäller endast Dig som är medlem i GMf/Ledarna.

Rolf Johansson

Tel. 042-37 50 66, 0705-75 48 60, fax 042-37 50 67  
e-post: [rolf.johansson@ledarna.se](mailto:rolf.johansson@ledarna.se). Runristargatan 45, 253 61 Helsingborg

# Vinn 10 000:-

## Innehåll

Ledare .....	3
Porträtt Sabine Römer .....	4
En otrygg medieledare är en dålig ledare.....	5
Har du rätt lön?.....	6
CS-sviten har landat.....	8
Drupa 2004 .....	12
Corel Draw tar ny sats.....	12
Mediakrypto.....	14
Personligt.....	14-15



Redaktör: Kerstin Orsén  
 kerstin.orsen@ledarna.se  
 Adress: Sankt Eriksgatan 26  
 Box 120 69, 102 22 Stockholm  
 Tel: 08-598 990 97  
 Fax: 08-598 990 55  
 Ansvarig utgivare: Kerstin Orsén  
 I redaktionen: Gerhard Dreilich,  
 Lars-Erik Karlsson,  
 Karl-Erik Andersson, Lars Clefström  
 Produktion: exakta media, Malmö  
 Tryckning: exakta tryck, Hässleholm, 2001  
 Annonser: Mari Ericsson  
 Tel: 040-32 65 96  
 Mobil: 0701-60 60 06  
 E-mail: mari@exakta.nu  
 ISSN 0017-2979



# Följer vi i astronautens spår?

När detta skrivs är det 36 dagar kvar till vårdagjämningen. Solen har lyst över min hemort Gammelstad och kvicksilvret har för första gången på länge tagit sig över nollstrecket. Det är en vacker norrbottnisk vårvinterdag, en som föder ljusa och positiva tankar. Jag tänker på att vi under 2003 vände den negativa medlemsutveckling vi dragits med under några år. Till detta har i stor utsträckning den nya avdelningen MedieLedarna bidragit. Efter några år av tillbakagång och dystra profetior om vår framtid ser det nu betydligt ljusare ut. Mycket arbete återstår dock och vi måste vara beredda att satsa om vi vill lyckas. En som är beredd och som också har positiva tankar om framtiden är Johan Lindén, MedieLedarnas ordförande och inom förbundsstyrelsen finns en beslutsamhet och öppenhet att möta framtiden som känns stimulerande. Det råder stor enighet om att vi ska se till att vi har de resurser som krävs för att vi ska lyckas.



Så några tankar inför representantskapsmötet, RS, i april. På dagordningen kommer bl a frågan om vårt namn upp till diskussion. Som den minnesgode läsaren, och ombuden vid vår senaste kongress, säkert kommer ihåg fattades där beslutet om att under kongressperioden diskutera namnfrågan. Förbundsstyrelsen har därför i samband med kallelsen inför RS uppmanat avdelningsordförandena att ta upp denna fråga vid de kommande årsmötena. När vi böt till namnet Grafiska Medieförbundet diskuterades det om vi skulle slopa ordet "Grafiska" och att det nya namnet skulle bli Medieförbundet. Den gången ansågs det vara ett allt för stort steg att ta.

Frågan är om vi får anledning travestera den amerikanske astronauten, som vid landstigningen på månen yttrade, "Ett litet steg för människan men ett stort steg för mänskligheten", genom att ta steget och ändra vårt namn. Därefter kanske vi kan yttra, "Ett litet steg för medlemmen men ett stort steg för framtiden".

Vår syn och våra tankar kring MedieLedarna omfattas också av Ledarnas ledning vilket ökar våra möjligheter till framgång. Vår gemensamma ambition att förbättra och stärka samarbetet oss emellan bör därmed bli till gagn för såväl Ledarna som GMf. Det känns bra att vi lyckats återskapa förtroendet och respekten gentemot varandra även om vi kanske inte i allt delar varandras ståndpunkter. Men ett stimulerande samtal är många gånger en bra grund att bygga samarbete på.

En viktig grundsten i det framtida bygget av ett starkt GMf är det kapitaltillskott, som vi erhöll vid SGF:s fastighetsförenings försäljning av en av de två fastigheterna i Stockholm. Vi har placerat detta kapital i syfte att erhålla så hög avkastning som möjligt. Därmed kan vi långsiktigt och uthålligt klara den löpande verksamheten och en kongress vart fjärde år utan att vi tär på vårt kapital. Resultatet för 2003 visar på ett överskott och det gör även 2004 års budget. Ett överskott är inget självändamål men är nödvändigt för ett aktivt och framåt-syftande arbete.

Inom förbundsstyrelsen anser vi att det finns många skäl som talar för ett namnbyte. Genom att väcka frågan inför RS hoppas vi att ett kommande beslut ska vara väl förankrat. Jag vill därför uppmana alla att besöka årsmötena för att delta i diskussionen kring denna och andra viktiga frågor. I en demokratisk organisation är den enskilde medlemmens rättigheter säkerställda likväl som medlemmens skyldigheter mot organisationen också är det. Delta i debatten och ge de förtroendevalda det stöd de såväl behöver inför de beslut de på ditt uppdrag ska vara med om att fatta. Denna min uppmaning till att vara med och påverka ska ses som en möjlighet.

Hans-Erik Forssten, förbundsordförande  
 hans.forssten@swipnet.se



GMf lottar ut 10.000 kronor bland 100 nya medlemmar för andra gången. Sabine Römer var den lycklige vinnaren denna gång.

”Ekonomi är ett spännande fält och ett område som vi måste ha bra bevakning på. Det berör frågor som jobbet, villkor på arbetsplatser, pensioner, sparpengar, lån och börsen.”

# SVT-chef med tur

## – gillar analyser och komplexa frågor

Det gäller att ha tur ibland. Som Sabine Römer, chef på SVT. Hon hade tur i GMfs dragning och vann 10.000 kronor.

”När jag var yngre vann jag aldrig någonting. Men de senaste åren har det tänt till. För två år sedan vann jag 100.000 kronor på triss så jag ska inte klaga”, säger hon.

### Berätta om ditt arbete!

Som mellanchef lägger jag upp arbetet i samarbete med redaktören på Aktuellt och Rapport och håller i A-ekonomi. Jag har personalansvar för den gruppen. Det är ett journalistiskt arbete där jag står för kompetens och fungerar som bollplank samt även driver det journalistiska arbetet.

### Vad är viktigt för dig i din chefsroll?

För mig är det viktigt att jag själv växer och gruppen växer i den riktningen som ställs upp. Det är kanske en vanlig beskrivning. Ambitionen är också att vara spetsiga, kunna leverera, vara i fronten när det gäller ekonomiska nyheter. Vi vill gärna ligga i framkant.

Sedan ska vi också göra mer genomarbetade reportage som skildrar den ekonomiska utvecklingen ur arbetsmarknads- och näringslivsperspektiv.

### Hur kom det sig att det blev ekonomijournalistik?

Jag jobbade som rättsreporter med bevakningen av rättegången mot Christer Pettersson när Erik Fichtelius upptäckte mina ekonomikunskaper. Ekonomi är ett spännande fält och ett område som vi måste ha bra bevakning på. Det berör frågor som jobbet, villkor på arbetsplatser, pensioner, sparpengar, lån och börsen.

### Varför valde du att bli chef?

Jag har upptäckt att jag är genuint intresserad av människor och ledningsfrågor. Arbetet handlar om att jobba med komplexa frågor och det passar min läggning att leda. Det är utmanande att hitta det där som tänder medarbetare och får dem att engagera sig. Jag ser det som en utmaning att få alla att dra åt samma håll. Det är kul att utforma och driva en verksamhet.

### Vad är svårt i chefsjobbet - det är ju en hel del turbulens kring SVT?

Just nu vet vi inte så mycket. Det har varit mycket skrivelser och det händer mycket. Men vi kan också vara med och påverka väldigt mycket, vilket är spännande. Sedan finns oro, rädslan att förlora jobbet men för de som blir kvar tror jag att det kan innebära möjligheter och utveckling.

Det finns dagar som är mindre roliga. Anledningen att jag kan vara relativt lugn är att just vår avdelning inte fått några indikationer hur det ska slå mot oss. Andra har en helt annan problematik att brottas med.

### Hinner du med någon fritid?

Jag är noga med det. Jag vill vara ett föredöme. Det handlar om att sätta gränser för medarbetare som inte själva kan göra det. Återhämtning är jätteviktigt om man ska orka och ha inspiration.

### Hur mycket jobbar du själv?

Det går i toppar. Ibland blir det 50-60 timmar i veckan sedan är det betydligt lugnare. Jag försöker att inte sitta över så mycket eftersom min hund är på dagis. Men nyheter händer dygnet runt och vi måste ha bevakning dygnet runt.

## Grattis till de tiotusen. Brukar du ha tur i lotterier?

När jag var yngre vann jag aldrig någonting. De senaste åren har jag köpt en trisslott i veckan och vunnit lite småvinster. Men för två år sedan satt jag i TV4s morgonsoffa och skrapade fram 100.000 kronor. Så på slutet har det tänt till. Jag ska inte klaga på min tur.

## Vad ska du göra för pengarna?

Jag planerar att ta en resa till Sicilien och möta våren lite tidigare. Det ska bli en ren rekreationsresa. Jag längtar efter mer ljus och värme.

## Varför gick du med i Medieledarna?

Tidigare var jag med i Journalistförbundet men tyckte att det var svårt vid MBL-förhandlingar där jag är motpart.

Ledarna hade det ambitiösaste programmet för chefer och arbetar med de frågor som rör chefers vardag. När jag scannade marknaden tyckte jag inte att jag hittade något alternativ som erbjuder det kvalificerade utbud som Ledarna gör.

## Vad förväntar du dig?

Hitta sådant som kan inspirera till min egen chefsvardag, hitta stöd och framför allt att man inte är ensam som chef. Det är också värdefullt att få input hur andra chefer har löst olika problem.

Kerstin Orsén

kerstin.orsen@ledarna.se

### Faktaruta:

**Namn:** Sabine Römer

**Ålder:** 41 år

**Titel:** Chef för ekonomi och ekonomireportergrupp på Rapport, Aktuellt och A-ekonomi.

**Arbetsplats:** Sveriges Television AB, nyheterna.

**Favoritprogram:** givetvis de egna, men förutom det är jag en bred mediekonsument. Jag vill ha koll på konkurrensen.

**Bästa webb:** många olika där jag söker information.

**Senaste lästa bok:** handlar om en palestinsk kvinna – minns inte titeln.

**Vill helst förändra:** mycket. Organisationsfrågor intresserar mig. Jag gillar komplexa frågor och förhandlingar. Sedan tycker jag om att göra analyser och fungera som problemlösare.

**Oväntad/dold talang:** Hunddressyr. Jag skaffade hund förra året.

# En otrygg medieledare är en dålig ledare

Under mina år i mediebranschen jag många gånger slagits av den nonchalans många uppvisar gentemot den kompetens en mediechef måste besitta. Den förhärskande uppfattningen är att det inte är ett riktigt journalistiskt jobb att vara chef eller kreativ ledare. Eftersom det inte anses vara ett riktigt jobb så behövs det inte några särskilda kvalifikationer.

Alla har väl sina historier om den duktige redigeraren som blev en dålig chef, eller om reportern som över en dag förväntades leda och utveckla 30 av sina forna kollegor utan någon som helst förberedelse eller utbildning. Det är inte ovanligt att chefredaktörer eller motsvarande inom radio och television inte har annan bakgrund än reporterens eller programledarens.

Du är med allra största säkerhet en person som fick ditt första chefsjobb på dina meriter som något annat än chef. Det är naturligtvis en alldeles förträfflig rekryteringsgrund; att rekrytera de bästa.

Men vad händer sen? Arbetsgivaren och kollegorna är ju fullständigt medvetna om att en person med redigerar-, eller reporterbakgrund har begränsade kunskaper i gruppdynamik, psykologi, medieekonomi, arbetsrätt, organisationsteori, förhandlingsteknik eller det kreativa ledarskapets särskilda förutsättningar.

Det är till och med så att vi i branschen koketterar med denna brist på förberedelse. Eufemismer som "Learning by doing, learning by error" eller det är bara att hoppa" är vanliga sätt att skyla över det faktum att de första åren av chefskapet inte alltid är så lyckade. De flesta av oss har dessutom begränsade kunskaper om vilka krav en chef kan ställa på sin chef – detta oavsett om chefschef är avdelningschef, redaktionschef, chefredaktör eller styrelseordförande. I bästa fall har vi en mentor som kan bidra med sin erfarenhet.

I kristider eller då branschen snabbt förändras är detta särskilt bekymmersamt. Om du är osäker på ditt mandat, din egen trygghet och hur säkert du egentligen sitter i chefsstolen har du svårt att göra ett fullgott arbete. Risken är stor att du blir en dålig chef. Dåliga mediechefer leder alltid till dåliga medieprodukter. Kanske inte omedelbart, men tämligen snart.

Medieledarna har startats för att du aldrig ska behöva bli en otrygg, dålig chef. Vi ska i alla lägen verka för att du får förutsättningar att vara så bra som du är:

- Vi ska verka för att du får en bra lön
- Vi ska verka för att dina anställningsvillkor och din arbetsbeskrivning blir bra och ger dig möjlighet att utföra ditt jobb och att du vet på vilka grunder till arbete bedöms.
- Vi ska verka för att du som chef känner en trygghet i din arbetssituation
- Vi ska verka för att du har möjlighet till kompetensutveckling såväl inom din organisation som på din fritid.
- Vi ska verka för att du får ett brett nätverk av mediechefer i hela landet.

Medieledarna är en nationell organisation. Vi är en underavdelning till Ledarna. Det innebär att vi tillhör en organisation med drygt 60 000 chefer. Den kompetens att ge chefer stöd i arbetslivet som finns i Ledarna saknar motsvarighet i Sverige.

Under ett år från nu kommer Medieledarna att vara i ett uppbyggnadsskede. Det innebär att vi behöver din hjälp att nå våra mål. Vi behöver veta vilka behov du har och hur du bäst får den service du behöver. Eftersom Medieledarna inte har en traditionell facklig struktur utan är en nationell avdelning kommer vi att arbeta i mycket stor utsträckning via internet. Därför vill vi att du vänder dig till oss via email. Styrelsen har delat in sig mediespecifikt för att bli effektivare. Skriv till oss och tala om vilka behov du har!

Television och radio:  
johanlinden@mac.com  
Press och facktidskrifter:  
jenny.harlin@varnpliktsnytt.org  
Nya medier och television:  
kajsa.ericson@svt.se  
Press och veckotidningar:  
mikael.frohm@allas.aller.se

Om du har direkta fackliga frågor ska du vända dig direkt till vår ombudsman Rolf Johansson:  
rolf.johansson@ledarna.se  
Tel: 042-37 50 66  
Fax: 042-37 50 67  
Mobil: 070-575 48 60

Av Johan Lindén

# Har du rätt lön?

Det finns många titlar i den grafiska branschen. Här har vi valt att visa de vanligaste med de allra mest förekommande överst i listan.

Produktionschef  
Prepresschef  
Arbetsledare  
Projektledare  
Redaktionschef  
Faktor  
Förlagsfaktor  
Platschef  
Produktionsledare  
Teknisk chef  
Tryckerichef  
Art director  
Avdelningschef  
Administrativ chef  
Beställningsfaktor  
Försäljningschef  
Produktchef  
Säljledare  
Kundansvarig  
Originalare  
Personalledare  
Planerare  
Säljare  
Utvecklingschef  
Beredare  
Flödeschef  
Grafisk formgivare  
Kvalitetsansvarig  
Kvalitetschef  
Operation manager  
Personalchef  
Produktionsansvarig  
Teknisk support



Nu är marknadslönerna 2004 klara. Gå in på webben för att se löneläget för din befattning. Samtidigt har löneguiden utvecklats så att det är enklare att snabbt få löneinformation.

”Tidigare har vi serverat en tallrik. Nu erbjuder vi ett smörgåsbord där chefer och specialister väljer de uppgifter de önskar”, sammanfattar Dag Gillgren, Ledarnas statistikexpert som sammanställt chefslönerna.

Det kriterium som generellt slår störst på lönen är om man har rätt till övertidsersättning eller inte. Andra viktiga kriterier är län, ålder och i många fall utbildning. Knapptryckningen ger omedelbart svar på hur just det kriteriet påverkar lönen.

Vid val av befattning som kan finnas på olika nivåer i företaget bör man göra ett ganska detaljerat urval för att få en bra löneinformation, medan man för till exempel faktorer med flera ganska precisa befattningar ges en bra löneinformation genom att bara ange befattning

”Ju fler val du gör desto mer exakt information får du fram”, säger Dag Gillgren.

Det finns också information om hur vanligt det är med förmåner utöver kollektivavtal som bonus, bil, aktier eller pension.

Löneinformationen sammanställs utifrån svaren på löneenkäten som gick ut till över 30 000 medlemmar. Uppgifterna bearbetas och samkörs för att bli så korrekta som möjligt med arbetsgivarnas lönestatistik i den mån arbetsgivarna sammanställer lönestatistik.

## Gör så här:

- Gå in på [www.ledarna.se](http://www.ledarna.se)
- Logga in
- Klicka på Löneguiden
- Välj befattning
- Välj bland lönekriterierna för mer exakt information

## Löneintervallen anges i percentiler

Löneläget redovisas i form av ett löneintervall med belopp vid fyra mätpunkter, så kallade percentiler (P).

P10 = 10 procent har lägre lön

P40 = 40 procent har lägre lön

P60 = 60 procent har lägre lön

P90 = 90 procent har lägre lön

P10 är alltså ett uttryck för de låga lönelägena, P90 för de höga lönelägena.

## Marknadslöner 2004

### Prepresschefer

#### Löneintervall kr/mån

P10	P40	P60	P90
24 900	28 000	28 600	36 000

Tillhör du företagsledningen bör du även ange detta för att få mer korrekt löneinformation.

### Prepresschefer i ledningsgrupp

#### Löneintervall kr/mån

P10	P40	P60	P90
33 100	37 200	38 000	47 800

### Förlagsfaktor

#### Löneintervall kr/mån

P10	P40	P60	P90
25 500	27 200	27 200	30 400

### Förlagsfaktor, arbetsledarnivå i Stockholm

#### Löneintervall kr/mån

P10	P40	P60	P90
25 900	27 600	27 600	30 900

# Uppsala GMf hos Almqvist & Wiksell

Grafiska Medieförbundet i Uppsala höll i mitten av november ett avdelningsmöte och ett studiebesök hos Almqvist & Wiksell AB. Ett 30-tal medlemmar deltog i mötet, som väckte stort intresse då många av medlemmarna i avdelningen har ett långt förflutet hos AWT.

Mats Söderén, delägare i AWT, berättade inledningsvis om den offensiva satsning som gjorts på AWT i form av mycket moderna pressar och reprotrustning vilket lett till

ett positivt resultat. Närmast i tur att inköpa stod en ny limbindare. Orderstocken var mycket god och tryckeriet gick i treskift.

Under ledning av Mats Söderén och GMf-medlemmarna Calle Zetterström och Gunther Seifert visades så deltagarna runt i lokalerna där produktionen pågick för fullt. De medlemmar som lämnat yrkeslivet för ett antal år sedan kunde konstatera att utvecklingen gått långt och snabbt sedan dess. Det är ingen överdrift att påstå att deltagarna var imponerade! Efter rundvandringen bjöds deltagarna på öl, landgång och kaffe.

Ett medlemsmöte hölls sedan under ledning av avdelningens ordförande Bo Lundén. Avdelningen hade 52 aktiva och 66



Efter rundvandringen bjöd företaget på öl, landgång och kaffe.

passiva medlemmar. Det konstaterades att de så kallade passiva medlemmarna var synnerligen aktiva i avdelningen. Medlemsavgiften för 2004, som erlåggs av de aktiva medlemmarna, fastställdes till 21 kronor per månad. Frågan väcktes om en avgift till avdelningen även för de passiva, då med tanke på att de passiva medlemmarna ökar i avdelningen. Något beslut om en avgift för

passiva medlemmar fattades dock inte.

Styrelsen kunde meddela att man under våren förutom årsmötet kommer att arrangera en vårbrytning i maj, ett studiebesök på Upsala Nya Tidning i september och troligen ytterligare ett möte i samband med ett studiebesök i november 2004.

Ordföranden framförde ett varmt tack till Almqvist & Wiksell för ett generöst värdskap varefter deltagarna skildes åt, glada åt att fått se att deras gamla företag utvecklades i en positiv anda.

HL

## GMf Östergötland på kungligt besök i Västervik



Vd Per-Åke Hedén berättar om Ekblads Tryckeri för intresserade GMf-are.



GMf Östergötlands ordförande Gerhard Dreilich diskuterar med Ekblads färgtryckare Roger Hallberg.

Ekblads Tryckeri i Västervik var målet för ett femtiotal medlemmar med respektive på GMf Östergötlands studieresa. Besöket inleddes med en utförlig information av vd Per-Åke Hedén om företaget, dess historia, inriktning mot kvalitetstrycksaker, orderläge och konkurrenssituationen inom den grafiska branschen. Ekblads är ett av Sveriges äldsta tryckerier, grundat 1834, och är sedan 1996 också Kunglig Hovleverantör. Tryckeriets två huvudinriktningar är doktorsavhandlingar med vetenskaplig produktion och praktböcker.

### MARKNADSTORGET



**TEKNISK GUMMI  
SVERIGE AB**

*Störst på grafiska  
GUMMIVALSAR!*

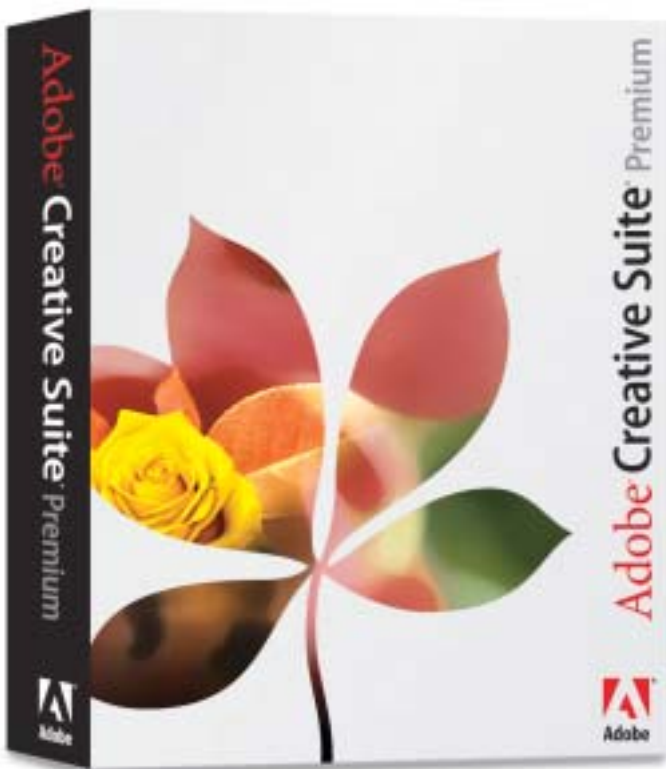
Tel 035-17 87 80 • Fax 035-17 87 83  
Kristinebergsvägen 17, 302 41 Halmstad

Din leverantör av traditionellt eller digitalt  
grafiskt material

**Boll & Nordeke AB**

Tel 031-84 00 30, 08-18 13 18, 18 32 18  
Fax 031-84 30 04, 08-18 15 18  
[www.boll-nordeke.se](http://www.boll-nordeke.se)

# Adobe ger allt – och vill ha allt



Ja, Adobe Systems verkar inte nöja sig med mindre än totalt världsherravälde inom sitt programvaruområde – grafisk formgivning. I början av oktober förra året gjorde företaget sin kanske största lansering någonsin, när man lanserade sin Creative Suite, ”den kompletta designmiljön för tryck och webb”. I sviten ingår uppgradering av programmen Photoshop, Indesign, Illustrator samt Golive och som smultron på gräddmoset skickar man med ett helt nytt program vid namn Versioncue som är ett filhanteringsprogram för att ”underlätta produktionsflödet”. Nu föreligger en rykande färsk svensk version från CD-tryckpressarna som vi ska titta närmare på.

En uppenbar fördel med denna svit möter man direkt när man installerar: man behöver mata in registreringskoden en gång för alla i paketet ingående program och hela sviten ryms på två cd-skivor.

Creative Suite är alltså en integrerad ”designmiljö” som kombinerar nya fullversioner av Adobes traditionella designprogram med, som företaget själv uttrycker det, ”innovativa filhanteringsfunktioner”. Man utlovar även ”ett oslagbart pris”, och visst är det häpnadsväckande mycket användaren får för pengarna – fyra världsledande program till det ungefärliga priset av ett konkurrentprogram (läs: Quark Xpress Passport).

De nya Adobeprogrammen har alltså fått tillägget CS, som står för Creative Suite. De delar ett antal gränssnittsele-

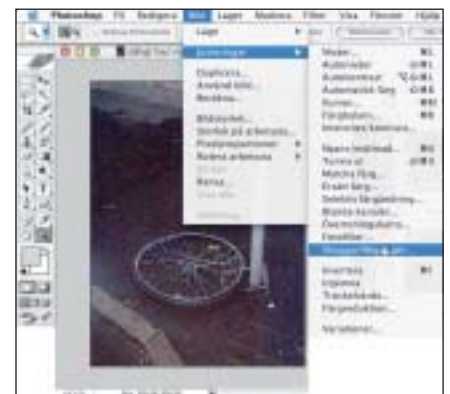
ment och den nya grafikmotorn Adobe Graphics Manager möjliggör användning av, och ger full kontroll över, samma grafik och text i de ingående programmen, fullt färgmatchat dessutom.

I paketet finns en helt ny produkt kallad Version Cue. Det fungerar som en brygga mellan programmen där man kan söka olika versioner av filerna och dela resurser mellan olika användare, och har en inbyggd sökmotor där man kan söka inte bara på filnamn utan även på metadata för de enskilda bilderna, eller textdokumenten.

Det suger åt sig en hel del minne, och är i första hand till för arbetsgrupper i nätverk. Tycker man sig som ensam användare ha problem med att hitta filer och filversioner på sin dator bör man nog i första hand lära sig hur systemets egen filhanterare fungerar.

## Gammal Illustrator-kärlek rostar aldrig

Av alla desktop publishing-program som installerats på min dator genom åren så undrar jag om inte Illustrator 88 är det som fått mig att bli optimalt upphetsad. Året var, som den intelligente läsare torde ana, 1988, och ett ritprogram för Macen gjorde entré – och det använde vektorgrafik för upplösningsoberoende illustrationer. Fascinationen var total, och man drog datorn till TV:n för att kunna öva samtidigt som man tittade på



*Photoshop CS (som faktiskt har versionsnummer 8 om man tittar efter) har fått en kompletterande bildjusteringsfunktion som heter Skugga/Högdager. Den är mer lättanvänd för den som inte känner sig hemma i Kurvor, och enligt Adobe ska den också ha fördelar som inte Kurvor och Nivåer har.*



*Jag använde den nya funktionen till en hopplös digitalkamerabild och det gick åtskilligt snabbare att hitta rätt resultat än i t ex Nivåer. ”Rätt” i det här fallet var en polarisering av de grumsiga färgerna så att jag sedan kunde öppna bilden som mall i Illustrator.*



*För att starta Versioncue måste man ta sig till Systeminställningar. Och därefter ställa in i varje ingående program att det ska användas (Acrobat 6.0 stöder inte Versioncue).*





*Kalkeringsverktyget i Illustrator CS är inte nytt, men det har förbättrats och vässats till med yttersta raffinemang.*

den medsända instruktionsvideon.

Nu har den gamla kärleken fyllt versionsnummer 11 (samtidigt som Microsoft börjar döpa sina produkter efter release-årtalet) och naturligtvis har programmet gjort enorma framsteg. Men



*Slutresultatet överträffade till och med min egen förväntan – så här lätt och intuitivt gick det inte att vektorisera punktuppbyggda bilder ens i gamla Streamline.*



*Det finns väldigt förfinade verktyg för genomskinlighet i den nya "sidodockade" paletten i Indesign (layoutprogrammet har fått en del fantastiska Photoshopfunktioner), men enklast och säkrast är förstås att slå bort vitt (=bakgrundsfärg) med hjälp av Urklippsbana som återfinns under Objektmenyn.*

ändå är det gamla lättigenkännliga Illustrator och även om den inte längre i likhet med bantartipsen i Blandaren äter som en spurv och skiter som en elefant (dvs drar lite minne och producerar stora, i betydelsen komplexa, filer) så känns programmet lika stabilt och pålitligt som alltid. Fast när det gäller minnesanvändning är det nu i klass med hungerhästarna Indesign och Photoshop.

Näväl, här finns nu mycket avancerade typografiverktyg, och nästan föräddiskt lättanvända effektverktyg för tredimensionell grafik. Men varför kan inte paletterna dockas, som i Indesign?

Bättre integration med Microsoft Office ligger förstas i tiden och vad som imponerar mest är att prestandan känns riktigt bra, och då kör jag inte ens på G5 utan på relativt blygsamma 1 Ghz.

Och – gammal kärlek rostar aldrig – det finns en instruktions"video" inkluderad i paketet...

### Filläsaren fina fisken i Photoshop

Photoshop CS har fått sin filläsare ännu mer finslipad, det är rejält stora frimärksbilder som erbjuds och sökmöjligheter på såväl metadata (exempelvis filgenskaper och kameradata) som nyckelord. Det finns nu också möjlighet att färgmatcha bilder mot varandra, och något som väckt stor uppmärksamhet bland kameratalibaner, det finns inbyggt stöd för råformat från digitalkameror. Den åttonde inkarnationen av bildbehandlingen capo di tuti capi är en kraftig reverens åt digitalfotograferna.

Någon som hört talas om jpeg 2000? Ja, suffixet för formatet ifråga lyder egentligen jp2, och är inte alldeles nyfött – arbetet med jpeg 2000 påbörjades redan i mitten av 1990-talet. Hursom-



*Resultatet – ett hjulkort, färdigt för tryck efter en snabb koll med det inbyggda preflightprogrammet.*

helst: I Photoshop CS är nu formatet integrerat – fast inte helt ut. Vill man ha möjlighet att spara i detta format måste man leta upp pluggen ifråga på CD:n Resources and extras som medföljer CS-programvarorna och manuellt installera den på rätt ställe i Photoshopmappen.

Med jpeg 2000 ska man kunna komprimera bildfiler så att de i genomsnitt blir 20-30 procent mindre än med jpeg och om man accepterar att bilddata går förlorade ska bilden kunna krympas flera hundra gånger.

Allt har sitt pris; den effektiva komprimeringen i jpeg 2000 kommer att ta åtskilligt längre tid jpeg 2000 som med "vanlig" jpeg.

Man kan också välja att koda skilda delar av bilden med olika kvalitet; man lyfter fram det intressanta och lämnar det övriga därhän; allt för att få bilden så "lätt" som möjligt, i KB räknat.

Med Photoshop CS följer även en uppgraderad version av Imageready.

### Total kontroll i Indesign

Indesign CS, då? Jo, det har (äntligen) fått en inbyggd ordbehandlare, möjlighet att förhandsvisa övertryck, färgmängder och separationer samt förstås och förhoppningsvis en handfull förbättringar av de befintliga verktygen. Men däremot tvingas man återigen konstatera att utvecklarna på världens största layoutprogramvaruföretag inte tagit sig samman och till exempel lyckats med den egentligen ganska självklara fotnotshandlingen – Pagemaker kunde det i forntiden, Quark Xpress kan det, åtminstone via plugin, idag, för Framemaker är det en självklarhet.

Framförallt gläds man åt det allt bättre gränssnittet och de många funktionerna som låter en utföra rena Photoshop- och Illustratoruppgifterna inne i layoutprogrammet.

### Länge leve konkurrensen

CS-sviten är, som det brukar heta, mycket aggressivt prissatt, och syftet är naturligtvis världsherravälde för Adobe inom detta segment. Vi som arbetar med grafisk design tackar för prissänkningarna, men hoppas nog ändå att konkurrenterna Quark och Macromedia överlever denna tunga bredsida från slagskeppet Adobe. Hur det är, så är det ändå konkurrensen som tvingar fram förbättringar och prissänkningar, och den konkurrensen hoppas vi alltså inte att Adobe blir av med.

Creative Suite lanseras för Macintosh och Windows, och finns i två olika versioner, Premium och Standard. Den sistnämnda innehåller Photoshop CS, Illustrator CS, InDesign CS och Version Cue. I Premiumversionen ingår även Acrobat 6.0 Professional och GoLive CS.

Premium kostar SEK 16 180 exkl



# Drupa 2004

Vart fjärde år samlas världens främsta trycksaksatleter till vänskaplig konkurrens och ädel tävlan i de drupiska spelen i Düsseldorf och i år är det dags igen. Och låt oss få ordning på nomenklaturen omedelbart: En drupiad är inte själva evenemanget, utan tiden som förflyter mellan två drupiska spel, nämligen just fyra år.

Ja, likheterna mellan de jättelika idrotts spelen och trycksaksmässan Drupa är så stor att ingressens lekfulla allegori är motiverad. Och i likhet med olympiska spelen är Drupa mässornas mässa, höjdpunkten för allt evenemangsdeltagande. Syns man här, så finns man bland eliten.

Förra gången det begav sig, år 2000, hade man 1943 utställare från 50 olika länder och närmare en halv miljon besökare, varav hälften från andra länder än Tyskland.

Mässornas mässa breder ut sig över 158875 kvadratmeter Media Grafica har talat med några svenska företag som ska till Dusseldorf i maj, och det är inte förvånande att det är företag med mycket stark exportinriktning.

## Albo system vänder på pallen

Albo System AB är ett Kungsbacka-baserat företag som specialiserat sig på pallvändare till den grafiska industrin. Det låter kanske inte så upphetsande,



men den som någonsin försökt manuellt vända på en pall med färdigtryckta ark inser snabbt den ergonomiska betydelsen.

Företaget har en 20-årig verksamhet

bakom sig och har för närvarande 10 anställda.

Eliza Hjortsjö är Sales & Marketing Co-ordinator som det numera heter på svenska, fast för Albos del är kanske den engelska titeln ganska välmotiverad – 90 % av företagets produktion exporteras, och köparna finns på alla bebodda kontinenter.

Man har varit på Drupa tre gånger tidigare och menar att det definitivt är den viktigaste mässan, alla kategorier.

– Det är ett bra tillfälle att träffa alla våra återförsäljare, säger Eliza Hjortsjö, en av fyra företagsrepresentanter som åker ner till Düsseldorf i maj för att fylla den 84 kvadratmeter stora monterytan med en representativ maskinpark.

## Kelva sopar rent på banan

I Lund finns ett företag som specialiserat sig på kvalitetshöjande produkter för grafiska industrisystem. Det heter Kelva, har 20 anställda och är otroligt rutinerat



i sammanhanget – man har varit med på Drupa bortemot ett tiotal gånger sedan 70-talet.

Deras monter går under temat Webcleaning in your productions (Web är alltså det engelska begreppet för ”bana”) varav man kan förstå att Kelvas nisch är skilda system för att göra rent löpande banor för olika tryckmaterial.

– Det här blir den största mässatsningen någonsin för oss. Vi blir sex representanter därnere under två veckor, säger Mats Marklund, vd för Kelva.

För Kelva är det mycket viktigt att synas på Drupa.

– Ja, eftersom vi jobbar väldigt mycket på exportmarknaden, säger Mats Marklund. Det är också ett utmärkt tillfälle att träffa våra återförsäljare och deras kunder.

### Det värmländska stålet biter

Munkfors (sex mil norr Karlstad), är en ort med ståltraditioner sedan flera hundra år bakåt i tiden. Där finns alltså goda förutsättningar för precisionsarbete med kvalitetsstål. Swedev (Swedish Development) har dragit nytta av detta och under produktnamnet SwedCut producerar man med 40 anställda stålraklar för den grafiska industrin.

Det är andra gången man ställer ut på Drupa, och man kommer att visa upp rakelstål för djuptrycks- och flexoindustrin med ett produktprogram som innehåller allt från standardmaterial i kolstål/rostfritt till ytbelagda spetsprodukter speciellt utvecklade som ”problemlosare”.

– Våra förväntningar är att knyta ytterligare kontakter runt om i världen, men även få möjlighet att träffa många av våra befintliga distributörer och deras kunder, säger Sören Ågren, försäljnings- och marknadschef på Swedev. Swedev kommer att åka ner med 10



personer, dock inte alla samtidigt utan i omgångar. Man anser helt enkelt att det är viktigt att närvara på Drupa, inte minst för att 95 % av deras produktion går på export.

– Tre-fyra personer kommer alltid att vara på plats, säger Sören Ågren.

Något särskilt tema handlar det inte om i år, eller något annat år.

– Nej, säger Sören Ågren. Som alltid vill vi framhålla vår konstant höga kvalitet i samband med hög servicegrad och material/produktutveckling

### AkeBoose flexar till trycksaks-OS

Akeboose är ett industriellt, tillverkande företag med 11 anställda, lokaliserade på Lidingö i Stockholm. Kärnverksamheten består av konstruktion och tillverkning av färgöverförings- och avraklingssystem för Flexo- och djuptrycksapplikationer.

Årets Düsseldorftripp blir den andra i ordningen för AkeBoose del, och man kommer att ställa ut slutna kammarakelsystem för flexo, unika och patenterade system för avrakling (Strip-Blade doctoring system) av djuptrycksvalsar och rastervalsar (flexo) samt rakelblad i högkvalitativt stål.

Man åker ner med fyra till tio personer, beroende på order/produktionsläge.

– Drupa är OS i tryckeri och en eminent möjlighet för vårt företag, säger Henrik Bissmarck, Sales & Operations Manager på AkeBoose.

Han menar att det är mycket viktigt att synas på Drupa:

– Drupa 2004 utgör basen för en omfattande nysatsning i företaget med förhoppningen att öka omsättningen kraftigt framöver. Vår målsättning är att finna många nya potentiella kunder, träffa många etablerade kunder och presentera en rad nya produkter för dessa.

På frågan om det kommer att bli något särskilt tema för året, svarar han, en aning hemlighetsfullt:

– Javisst, den som lever och kommer och hälsar på får se.



# Corel Draw tar ny sats

Det är inte lätt att leva i skuggan av Adobe och Macromedia om man vill slåss om marknadsandelar i det grafiska segmentet. Corel Corporation har dock varit med ett bra tag, närmare bestämt sedan 1985, och särskilt ritprogrammet Corel Draw var under det första decenniet om inte marknadsledande så åtminstone jämbördigt med Adobe Illustrator på Windowssidan.

Det var ju dessvärre inte där den grafiska branschen befann sig då, och Corel såg sig tvungna att utveckla sitt ritprogram även för Mac, en satsning som lades ner häromåret.

Men på windowssidan fortsätter satsningen, och utvecklingen. Nu lanserar företaget formgivningssviten CorelDRAW Graphics Suite, med versionsnumret 12 och med siktet inställt på såväl "grafikproffs som kontorsanvändare".

Den nya sviten innehåller CorelDRAW 12 för illustration, sidlayout och vektorgrafik, Corel Photo-paint12 för professionell bildredigering och Corel R.A.V.E. 3 för rörlig grafik.

Här är några av nyheterna:

## • Nytt smart ritverktyg

Ritverktyget har "inbyggd intelligens" som känner igen vanliga former som cirklar, trianglar, pilar eller parallelogram och automatiskt korrigerar linjerna så att så få steg som möjligt behövs för att skapa korrekt grafik. En annan praktisk och tidsbesparande funktion är det smarta ritverktygets möjligheter att tolka frihandsillustrationer med intelligent korrigerande för-symmetri och balans, något som gör det möjligt att snabbt arbeta fram snygga skisser.

## • Dynamiska stödlinjer

Detta sägs vara ett unikt verktyg som endast finns i CorelDRAW Graphics Suite 12. De dynamiska stödlinjerna hjälper formgivaren att rita en linje eller placera ett objekt exakt på rätt plats. När denna funktion är påslagen visas tillfälliga linjer som kan dras ut från objektet och hjälper dig att ordna din layout. De dynamiska guiderna förändras allt eftersom användaren flyttar runt objekt i dokumentet och levererar viktig information så att det är enkelt att göra nödvändiga justeringar.

## • Nya textfunktioner

Nu är det mycket enklare att se detaljerade förändringar i typografin, exempelvis radhöjd och kerning oberoende av aktuell zoomnivå.



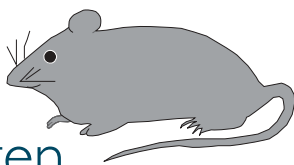
Med de tre programvarorna i en och samma box är detta en grafiksvit som erbjuder mycket för pengarna. CorelDRAW Graphics Suite 12 levereras även med en tvåtimmars kostnadsfri utbildnings-cd från Lynda.com som gör det lätt att komma igång med den nya versionen, samt 10 000 professionella clip-art-bilder, 1 000 typsnitt och 1 000 fotografier.

Programsviten finns i engelskspråkig version för Windows. Beräknat cirkapris ligger runt 5 190,-, pris för uppgradering ca 2 500,- (samtliga priser exkl moms).

För mer information se företagets webbplats: [www.corel.com](http://www.corel.com)  
Corel Draw marknadsförs och distribueras av Studentlitteratur Software AB, [www.studentlitteratursoftware.se](http://www.studentlitteratursoftware.se)



## Ny mus kan rädda armbågen



Perifex heter ett svenskt företag som har utvecklat en trådlös mus som sägs vara en ergonomiskt bättre lösning för oss som hotas av musarm, det vill säga olika inflammationer på grund av statiskt arbete vid datorn.

Perifex wireless dual mouse kan hållas och användas på en rad olika sätt för att just undvika problemet med musarm. Musen kan både användas på vanligt sätt på skrivbordet och fungera som en handhållen styrkula för en- eller tvåhands-grepp. Vanlig usb-anslutning, mac- och pc-kompatibilitet och möjligheten att ladda batterierna medan musen används är några av de intressanta egenskaperna. Priset ligger mellan 1 300 till 1 500 kronor plus moms och det går att läsa mer om den här intressanta nya produkten på [www.perifex.se](http://www.perifex.se)

## Lär dig söka effektivare

Känner du dig vilsen när du ska söka efter fakta på Internet? Får du noll resultat när du till exempel använder så förmodat välkända sökord som Shakespear, Shylock och Venice?

Det kan bero på att du söker på fel ställen. Mycket handlar om var man söker. Det är inte lätt att hitta information av värde på Internet, men det är ett bra sätt att hitta snabba fakta. Problemet är att hitta tillförlitlig, kontrollerad information.

En förutsättning att hitta något väsentligt är att förstå webbens struktur, en annan att använda olika sätt att söka samt lära sig sökverktygens (till exempel Google, AlltheWeb, med flera) begränsningar och lära sig hur man använder dem. En stor del av Internet är nämligen dolt, det vill säga man kommer inte åt det via sökverktyg!

DET "DOLDA" eller "DJUPA" NÄTET ("The deep web"), består bland annat av databaser, inloggningssidor pdf-filer, intranät, betaltjänster, streaming media, flash, nyhetssidor (ofta uppdaterade och ibland oindexerade).

Men, det finns hjälp att få, naturligtvis på Nätet självt! Luleå Universitetsbibliotek har en förnämlig sida med en "sökkurs". Där får man bland annat lära sig att söka i strukturerade länkkataloger. Exempel på sådana är Länkbibliotek (portaler), Ämneskataloger, Faktadatabaser ("uppslagsböcker" på nätet), och Söksidor till fritt tillgängliga databaser på "det dolda nätet".

<http://www.luth.se/depts/lib/introkurs/5it.shtml>

## Stick in saker i Xpress 6.0

Xpress har sina trogna användare och är inte uträknat än. Ett sätt att läsa av populariteten och användbarheten är att kolla efter utomstående leverantörers insticksprogram, och där är det ingen tvekan om att Quark härskar.

Nu har ännu ett insticksprogram fått stöd för senaste Quarkversionen. Med Livekeys 1.5 går det att i princip styra alla funktioner, meny- och verktygsval med egna snabbkommandon, som dessutom visas i Xpress rullgardinsmenyer. Det skall också gå att spara olika uppsättningar snabbkommandon och Livekeys varnar för eventuella konflikter om flera tangentkombinationer kopplas till samma funktion.

Livekeys 1.5 kräver Mac OS X och Quark Xpress 6.x. Den äldre versionen Livekeys 1.0 fungerar med OS 8-9 och äldre xpress-versioner. Livekeys 1.5 kostar 49,95 dollar, cirka 380 kronor, och kan beställas på Badias hemsida, [www.badiaxt.com](http://www.badiaxt.com).

## Krönika

# I huvudet på Kallfaktorn



Yippeee! Våren är här. Evenemangens tid är över! Ja, det är inte mina ord, utan det var min gamle dysantropiske vän Kallfaktorn som utstötte dem när han stötte på mig nästan mellan Masthuggstorget och Järntorget.

Han hade blommig hatt – för att fira att filmfestivalen och bokrean är över, sa han.

– Äntligen kan man gå ut igen utan att riskera bli omkullsprungen av cineast-extremister på speed.

Jag nickade.

– Du såg väl – dom combatklädda med termos och ryggsäck brötade dom hänsynslöst fram över Järntorget för att hinna till Stalker - Directors Cut. Fem och en halv timme oklippt Tarkovskij. Då kan man inte komma försent.

Nä nä, sa jag. Vi enkla varelser som bara vill se tjeffilmer med lyckligt slut har det inte lätt så här års. Och vad tyckte du om bokrean då?

Han mulnade, men sken upp igen.


– Nu är den som sagt över, ryggsäcksmaffians förlovade månad. Först är det ju dom här biobögarna, vad dom ska med ryggsäck begriper jag inte, dom får ju sitta framåtlutade under hela filmfestivalen. Knappt har man hunnit pusta ut från att ha blivit manglad mellan fjällrävarna på 1:ans spårvagn förrän det är dags för nästa populationspsykos. Buktokarna anfaller. Och då är det hårda konkar vill jag lova. Det gör ordentligt ont att hamna mellan två sådana. Nej nu går jag hem och läser in mej med en rejäl trave videofilmer. Film är bäst på TV.

Han grinade djävulskt och gick mödosamt iväg, den stylade misantropen. För han är barnsligt förtjust i de här kultur- och mediaevenemangen. Och ni som åker till Drupamässan i Düsseldorf – ser ni någon sarkastiskt muttrande göteborgare med hånfullt höjt ögonbryn strosta omkring i gångarna därnere, så är det Kallfaktorn. Var så säkra.

Fontanellen

# Mediakrypto nr 1-04

Här kommer ytterligare att Mediekrypto att sätta tänderna i. Lösningen skickas till Media Grafica, Box 120 69, 102 22 Stockholm, märk kuvertet Kryzzredaktionen. *Kryzza lugnt.*



							13	12	11			10	14	12	9	14	15	
							8	7	16			14	6	5	12	12	14	
						16	17	9		7	12	18			17		19	
						17				14	6	9		9	15	5		
							6	K	5	O	15	N	18	A		4	16	7
16	11	8	8	4	16	5	12	3	4			4	8	5	16	16		
14				14	4	19	11	18			16	14		20	5	18		
18	19			12	14	18		6	8	11	2	15	18		12		8	
16	18	9	9		12	17	18			21	7		4	18	8	4	18	
14			5	12	9	14	8		7	21	18	8		8	14	6	16	
12	1	21	7		15	18	8	8	18			22	8	9	6	5		

# Personligen-medlemmar i GMf

## Vi gratulerar!

### 85år

08 / 06 Osborne Sernevall, FLODA

### 80år

10 / 04 Ralf Sittkoff, STOCKHOLM  
12 / 04 Ulla-Britta Engström, SOLNA  
14 / 05 Astor Lundquist, NYBRO  
17 / 04 Göthe Lindroth, SKÖNDAL  
18 / 04 Stig Olsson, HÅGERSTEN  
31 / 05 Eskil Sundby, ÖSTERSUND

### 75år

10 / 06 Göte Åkesson, KARLSKRONA  
11 / 05 Stig Palmdahl, VALLENTUNA  
12 / 06 Lennart Gustafsson, ÄNG  
13 / 06 Jan Löf, HÄSSELBY  
16 / 04 Knut Persson, GENARP  
20 / 04 Lars Björkman, SPÅNGA  
21 / 06 Kurt Ohlsson, UPPSALA  
22 / 06 Ulf Nilsson, UPPLANDS VÄSBY

### 70år

06 / 05 Thord Wessman, LINKÖPING  
09 / 06 Börje Karlsson, LJUNGBY  
10 / 05 Lars Tempte, FURULUND  
22 / 06 Bo Pierrou, HUDDINGE  
29 / 05 Birger Andersson, SKELLEFTEÅ

### 65år

01 / 04 Bo Wygler, GRYT  
03 / 05 Lennart Johansson, SKARA  
04 / 06 Thure Pettersson, TROSA  
14 / 05 Alf Arwehed, ÖSTERSUND  
17 / 05 Gunnar Löfgren, NORBERG  
18 / 06 Klas-Göran Hoffstedt, KATRINEHOLM  
19 / 04 Holger Rosen, ÅTVIDABERG  
19 / 06 Sven-Olof Nilsson, SOLLENTUNA  
20 / 04 Margareta Hultman, ÅKERSBERGA  
24 / 05 Lennart Wisen, TYRESÖ  
25 / 06 Dag Westerlundh, ÖSTERVÅLA  
26 / 06 Lars-Gu Rutgersson, BORLÄNGE

### 60år

01 / 05 Dusan Daucik, KATRINEHOLM  
02 / 04 Claes-Göran Dysenius, BJÄRRÄD  
02 / 06 Bengt Lindsjö, KISTA  
04 / 04 Peter Horzella, HELSINGBORG  
04 / 06 Gert-Ove Persson, ÖREBRO  
05 / 04 Christer Solberg, SOLNA  
05 / 06 Olle Pålsson, ESLÖV  
08 / 04 Jan Sandberg, NÄSSJÖ  
11 / 06 Ingvald Ohlsson, OSKARSHAMN  
12 / 04 Göran Persson, LANDSKRONA  
12 / 06 Lars Hammarström, SÖDERTÄLJE  
14 / 06 Tommy Olsson, BANDHAGEN  
15 / 05 Gideon Beil, HELSINGBORG  
16 / 04 Lars Jonsson, LJUNGBYHOLM

17 / 04 Maj-Lis Robertsson, MALMÖ  
21 / 06 Sture Eifving, SUNDSVALL  
23 / 05 Lena Johansson, LANDSKRONA  
24 / 05 Dag Fahlström, SALA  
26 / 05 Rolf Nilsson, GUNNEBO  
28 / 04 Ingemar Dackeus, ENSKEDE  
30 / 05 Ingmar Åhman, JÄMSHÖL  
30 / 06 Jaakko Turunen, STOCKHOLM  
30 / 06 Sven-Arne Skoog, FALUN  
31 / 05 Tommy Johansson, GLOMMEN

### 50år

03 / 05 Pär-Anders Bäcklund, ALINGSÅS  
09 / 04 Tommy Ström, GÖTENE  
18 / 05 Jan-Erik Magnusson, LJUNGBY  
19 / 05 Yvonne Magnusson, BORGHOLM  
21 / 06 Kjell Eriksson, KUNGSBACKA  
22 / 05 Willy Jansson, VALLENTUNA  
23 / 04 Kenneth Norlund, KÖPMANHOLMEN  
23 / 05 Karl Nordlund, HEBY  
26 / 04 Lars Rehnström, GAMMELSTAD

### Nya medlemmar

420615 Lidén Eva-Lisa, HÄRNÖSAND  
450226 Ehrlund Jan, SKOGSTORP  
451109 Jönsson Rolf, SKÖVDE  
480622 Hühne Von Seth Marianne, SPÅNGA  
490721 Holmgren Gunnar, VADSTENA  
520203 Silverberg Mia, HÄSLEHOLM  
520204 Nisser Martin, FALUN

# Lösning Mediakrypto nr 4-03

Den först öppnade rätta lösningen var insända av **Lars Ottosson i Arvika**. Vi skickar en trisslott och önskar god tur vid skrapningen.

Kryssred.



## Chefens arbetsmiljöansvar - seminarier med Sven-Erik Alhem



### Fullbokat i Stockholm och Malmö – fler planeras

Ett sätt att komma tillrätta med ohälsotalen i arbetslivet är att arbetsgivarna satsar på det systematiska arbetsmiljöarbetet och att cheferna får de resurser och befogenheter som krävs för att kunna ta ansvar för arbetsmiljön. Cheferna har en nyckelroll för att vi ska kunna få en friskare arbetsmarknad.

Med anledning av detta arrangerar Ledarna och Ledarnas föreningar; Chef inom motor och verkstad; Grafiska Medieförbundet; Föreningen för företagsledning, Ledarna inom Kommunikation, service och kultur, Energi & teknik, Allmänna chefsföreningen och Ledarna inom Arbetsträning och Personalutveckling, ett seminarium i Stockholm på

temat Chefens arbetsmiljöansvar med Sven-Erik Alhem, överåklagare känd från TV.

Seminarierna har väckt stort intresse bland chefer och är fullbokade både i Stockholm och Malmö. Under våren arrangeras ytterligare ett seminarium i Kiruna den 11 maj. Dessutom planeras ytterligare tre seminarier under hösten, preliminärt i Piteå, Skara och Varberg. Se [www.gmf.ledarna.se](http://www.gmf.ledarna.se) för mer information samt tid och plats senare under våren.

För ytterligare information kontakta:  
Rolf Johansson, Ledarna  
042-37 50 66, 070-575 48 60

520930 Berneklint Arne, TÄBY  
540110 Öberg Irja, VÄSTERÅS  
540710 Eriksson Kenneth, SUNDSVALL  
540826 Wahlberg Ann-Christine  
SOLLENTUNA  
541121 Mattsson Jerry, UPPSALA  
550526 Magnusson Thomaz, VÄSTERÅS  
570518 Nilsson Jörgen, TORSBY  
580510 Wästfelt Ludwig, LULEÅ  
580812 Reinelöv Thomas, ÖSTERSUND  
581013 Thydén Jim, RÄTTVIK  
590728 Kardefelt Marianne, KIRUNA  
591028 Slater Öst Claudine, KULLAVIK  
600614 Carlsson Peter, FALUN  
600827 Gustafsson Björn, KALMAR  
600829 Östlund Thomas, SOLLEFTEÅ  
601011 Laszlo Birgitta, LEKSAND  
601117 Eliasson Lars, KATRINEHOLM  
601225 Easton William, STOCKHOLM  
610817 Harjunpää Barbro, KIRUNA  
610925 Olsson Mats, KUNGSGÅRDEN  
611231 Säfström Mats, KATRINEHOLM  
620302 Hurtig Micael, MARIESTAD  
620514 Appelgren Micael, GUSTAVSBERG  
620522 Ivarsson Råger, TVÅÅKER  
620802 Römer Sabine, STOCKHOLM  
630129 Unander Kaisa, SOLLENTUNA  
630310 Bergström Sirpa, VÄSTERÅS  
630528 Öjmyr Päivi, STOCKHOLM  
630726 Lennartsson Lena, ÖSTERVÅLA

630920 Lustig Anita, KIRUNA  
630924 Duzmann Stephan, SALTSJÖ-BOO  
640309 Persson Bengt, KUMLA  
641214 Gordon Clas, STOCKHOLM  
651011 Solton Nicklas, PARTILLE  
651219 Petersson Jörgen, KALMAR  
661210 Sjösten Patrik, MJÖLBY  
670317 Ikäläinen Eero, TUMBA  
670530 Jönsson Åsa, GÖTEBORG  
670707 Meyer Joakim, HÖLLVIKEN  
670921 Östlund Anders, FILIPSTAD  
680113 Schedin Christina, SUNDSVALL  
701109 Fjällborg Ann-Sofie, KIRUNA  
711211 Noord Niclas, ÖREBRO  
720219 Storm Martin, MARIESTAD  
720518 Logothetis Alexis, STOCKHOLM  
720723 Warne Åsa, KARLSKRONA  
720901 Kronqvist Emma, KLAGSHAMN  
720928 Berglund Örjan, SÖDERHAMN  
721011 Leijon Anders, ENHÖRNA  
730416 Heikkilä Anders, BRO  
740213 Berggren Johan, VÄSTERÅS  
740308 Olofsson Fredrik, VÄSTERÅS  
770326 Carlsson Frida Ki Young, GÖTEBORG  
770820 Thunborg Jonny, TÖREBODA  
780111 Lindahl Daniel, LINKÖPING  
780407 Fredriksson Per, BROAKULLA  
780507 Backman Martin, VÄLLINGBY

### Avlidna

70211 Jansson Gösta, SKOGÅS  
171103 Hallqvist Carl, BROMMA  
200509 Rydin Göte, HÄSSELBY  
200620 Nielsen Orla, MÄRSTA  
210605 Hubsch Arne, ENSKEDE  
221113 Bremstedt Gunnar, SOLLENTUNA  
281225 Adell Edwin, JÄRFÄLLA  
380226 Gahm Sture, HOVÅS  
381008 Johansson Bo, MARKARYD



## POSTTIDNING B

Media Grafica  
Box 120 69  
102 22 Stockholm

## Grafiska Medieförbundet föreningar i landet

**Dalarna GMf;**  
Sture Nyström  
Tel. 023-16398

**GMf;Västmanland-Södermanland**  
Rolf Werne Tel. 021-815540  
Mobil: 073-6844618

**GMf/Närke – Värmland;**  
Kjell-Arne Isulv  
Tel. 019-155092,  
Mobil: 070-6008488

**Västergötlands GMf;**  
Arne Ålebring  
Tel. 0515-723215,  
Mobil: 0703-400032

**Göteborgs GMf;**  
Hans-Ove Kruppke  
Tel. 031-571841,  
Mobil: 070-5204716

**Helsingborgs GMf;**  
Leif Pettersson  
Tel. 042-248100,  
Mobil: 070-6246688

**Malmö GMf;** Karl-Erik Andersson  
Tel. 040-6788011 eller 040-385968

**Norrlands GMf;**  
Hans-Erik Forssten  
Tel. 0920-253150,  
Mobil: 0705-579733

**Gävle GMf;** Anders Hurtig Tel. 026-198147

**Uppsala GMf;** Bo Lundén Tel. 018-372 140

**Stockholms GMf;**  
Lars-Erik Karlsson  
Tel. 08-7243042

**Medieledarna**  
Johan Lindén  
Tel. 08-7843592

**Östergötlands GMf;** Gerhard Dreilich  
Tel. 013-316043, Mobil: 070-8666278

**Nässjö GMf;** Göte Bernström Tel. 0380-79600

**Ljungby GMf;** Yngve Eriksson tel 0372-85165

